

YTTRANDE

Datum
2021-11-19
Ert datum
2021-10-29

Dnr
STY 2021-737
Er referens
6.4.16-17996/2021

jordbruksverket@jordbruksverket.se

Förslag till ändrade föreskrifter om växtskadegörare som omfattas av Europeiska kommissionens genomförandebeslut

Tullverket har granskat förslaget mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur förslaget kan komma att påverka myndighetens verksamhet och lämnar utifrån detta en redogörelse för våra befogenheter avseende växtskadegörare.

Tullverkets ställningstagande

Enligt 2 § i förslaget får inte växtskadegörare föras in till Sverige från ett annat EU-land eller från länder utanför EU. Vid införsel från annat EU-land finns anmälningsplikten i 4 § lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen (inregränslagen) för varor som omfattas av listan i 3 § samma lag. Växtskadegörare finns inte med i listan och därför finns det ingen anmälningsplikt för dessa varor. Tullverket kan därmed inte leta efter och kontrollera växtskadegörare från ett annat EU-land.

Vid införsel från tredjeland finns anmälningsplikten i artikel 139 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (tullkodexen). Det innebär att alla varor från tredjeland ska anmälas till Tullverket vid införsel, vilket då omfattar även växtskadegörare. Tullverket kan därmed leta efter och kontrollera växtskadegörare från tredjeland.

Växtskadegörare kan omhändertaras med stöd av 3 kap. 7 § tullagen (2016:253) (tullagen) och förstöras med stöd av 3 kap. 10 § samma lag jämfört artikel 198 iv) i tullkodexen. Omhändertagande med stöd av 17 § inregränslagen är inte möjligt då växtskadegörare inte omfattas av 3 § samma lag. Alternativt kan 2 § eller 3 § lagen (1973:980) om transport, förvaring och förstöring av införselreglerade varor, m.m. tillämpas och varan kan då förstöras, transiteras, återutföras eller läggas upp på anläggning för tillfällig lagring eller tullager. 2 § är tillämplig för en vara som förs in från tredjeland och 3 § för en vara som förs in från ett annat EU-land.

Vid olovlig införsel från annat EU-land eller tredjeland blir inte 3 § lagen (2000:1225) om straff för smuggling (smugglingslagen) tillämplig, eftersom den är subsidiär till växtskyddslagen (1972:318).

Tullverket har inte rätt att inleda förundersökning mot brott mot växtskyddslagen. Det har under senare tid införts möjligheter i smugglingslagen för Tullverket att ingripa mot brott som inte omfattas av Tullverkets befogenhet att inleda förundersökning.

Enligt 36 § 2 smugglingslagen får åklagare anlita biträde av Tullverket i en förundersökning angående brott som avser innehav av en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel eller utförsel. Detta gäller om varan har påträffats i samband med att Tullverket utför en kontroll enligt myndighetens befogenheter.

Enligt 37 § smugglingslagen får en tjänsteman vid Tullverket, i samband med en kontroll enligt tullagen eller inregränslagen, innan en förundersökning har inletts också ingripa mot ett brott som inte omfattas av Tullverkets befogenhet att inleda förundersökning. Ett sådant ingripande förutsätter som huvudregel att Polismyndigheten har godkänt att ingripandet görs. Enligt 39 § smugglingslagen får ett ingripande ske utan ett godkännande från Polismyndigheten om godkännandet inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet. Vid ett sådant ingripande får befogenheterna om gripande och beslag i 21 och 22 §§ första stycket utövas.

I en lagrådsremiss som regeringen lämnade över till Lagrådet den 3 november 2021 föreslås en ny växtskyddslag. För att överträdelser av regelverket på växtskyddsområdet ska bedömas på ett så enhetligt sätt som möjligt och för att undvika oklarheter om vilket regelverk som ska tillämpas är bedömningen att det inte ska införas någon bestämmelse i växtskyddslagen om att smugglingslagen har företräde. När det gäller gärningar som inte är straffbelagda enligt växtskyddslagen, som tullbrott m.m., ska det även fortsättningsvis dömas till ansvar enligt smugglingslagen. Tullbrott regleras i 8 § smugglingslagen genom att någon undandrar tull, skatt eller annan avgift till staten. Tullbrott kan inte uppstå vid inregräns.

Ärendets handläggning

I detta ärende har rättschefen Karin Erlingsson beslutat. Föredragande har varit verksjuristen Karin Engstrand. I den slutliga handläggningen har även enhetschefen Cecilia Riddselius deltagit.

TULLVERKET

Karin Erlingsson

Kopia till:

Finansdepartementet, S3

Tullverket

Verksledningsstaben

Kommunikationsavdelningen

Avdelningarna kontroll, tullkrim och uppbörd